

Primera devolució del *Procés participatiu*:

Què estem aprenent amb la crisi del coronavirus?

Fins el 19 d'abril hem rebut 22 respostes individuals i una de col·lectiva (grup d'uns 15).
Moltes gràcies per les vostres contribucions.

Una part de vosaltres ha autoritzat a indicar el seu nom:

Domingo Amador, Llibert Barcons Freixas, Jordi Costa Domènech, Rosa Duró, Ety, Jordi Gambus Forrellad, Albert Gomà Sala, Jordi Palou, Nativitat Rodríguez Garcia, Simonettacp, Aivlis de Sabadell, Gent de la plaça de Sabadell per la llibertat dels presos polítics.

D'altres no ha indicat ni sí ni no. Ja direu.

Amb el text que segueix havíem convidat a aportar aprenentatges en un formulari:

Què estem aprenent amb la crisi del coronavirus?

1. Sobre les causes directes i indirectes de la pandèmia
2. Sobre la prevenció i el tractament
3. Sobre els canvis en l'estil de vida personal i col·lectiu
4. Sobre les possibles conseqüències destructores
5. Sobre les possibles oportunitats de millora
 - a. Sobre el sistema econòmic
 - b. Sobre el sistema polític
 - c. Sobre el sistema de salut
 - d. Sobre el sistema educatiu
 - e. Sobre els sistemes de comunicació
 - f. Sobre el sistema ecològic
 - g. Sobre la civilització hegemònica
 - h. Sobre la cultura i la producció cultural
 - i. Sobre el pensament, el coneixement, la ciència...
 - j. Sobre els valors, l'ètica, les religions..
 - k. Sobre altres àmbits... (indica quins)

Hem intentat endreçar i evitar repeticions de les aportacions rebudes en unes 24 pàgines.

Us demanem una lectura reposada i que cadascú destaqui en **negreta els 10 aprenentatges principals de cada apartat i envii aquesta selecció abans del 10 de maig a marti@novact.cat**

Amb la prioritització resultant us retornarem un document de síntesi i proposarem quin tipus de difusió en podem fer. En qualsevol cas, els resultats també contribuiran a la reflexió que està fent Novact sobre el canvi de rumb.

Gràcies

Martí Olivella
Novact.org

Canvi de rumb, la crisi com a oportunitat

Res no serà igual, no serem els qui érem.

La normalitat no serà la mateixa.

Ens hem adonat que un altre món és necessari i, estem veient que és possible; que la "normalitat" és part del problema.

Estem vivint, uns dies, unes setmanes, confrontats amb nosaltres mateixes, hem vist com de relatives són les nostres necessitats habituals.

Ens hem enfrontat a la mort i **moltes coses han esdevingut supèrflues.**

Per a algunes, viure amb la malaltia o atenent els serveis bàsics està essent molt estressant. Per a d'altres, viure sense ingressos, amb la incertesa més absoluta, també és molt inquietant. Per uns pocs, viure sense terminis, sense presses, al dia, és l'experiència de la bona vida. Hem testat la diferència entre el ben-estar i el ben-viure. Renunciarem al ben viure?

La crisi és trencament i, per això, **la crisi és oportunitat de viure millor**, de repensar-ho tot.

El trencament porta patiment, dolor, incertesa...

però també allibera, obre, trenca la porta que semblava per sempre tancada.

Mai no hauríem pogut imaginar una aturada general, tothom reclòs a casa, carrers buits, connectats amb el veïnat quan ens ajudem, aplaudim o cantem al barri.

La crisi posa en evidència la fragilitat o fortalesa de les nostres relacions,

amb mi mateix, amb els altres propers i amb els altres llunyans.

Les enforteix en cultivar-les amb amor,

les afebleix quan posa al descobert la superficialitat dels vincles.

La crisi ens dona temps, molt de temps, per clarificar i, si cal, refer les relacions.

A crisi total, oportunitat total.

Com veiem des del confinament les nostres rutines habituals?

Desitgem tornar-hi o albirem que un canvi ens faria viure millor?

Tenim l'oportunitat de fer una vida, un país, un món més habitable per a tothom.

Tenim l'oportunitat de repensar l'estudi, la feina, la convivència, el menjar i el beure, tenim l'oportunitat de repensar la política, l'economia, la religió, la comunicació, el sexe, el treball, l'oci, la relació amb la natura i la relació amb les altres cultures.

Però també tenim l'opció, per inèrcia, de no aprofitar l'oportunitat

i de deixar la sortida de la crisi en mans dels qui n'esperen treure profit,

endeutant-nos més, controlant-nos més, empobrint-nos més,

amb més concentració de riquesa i de poder en molt poques mans.

Hem après que res no sabem, que l'altivesa ens ofusca,

que **només amb humilitat i fermesa podem fer un món més habitable per a tothom.**

Hem après que hi ha molta mentida, manipulació, interessos encoberts,

que no sempre podem confiar en els grans dirigents ni les grans institucions...

que es mouen per altres objectius que el del bé comú.

Ens queden unes setmanes per organitzar la revolta o per a re-acostumar-nos a la normalitat.

Ni creixement ni desenvolupament poden continuar sent els objectius d'un planeta limitat.

Podem confiar en una economia depredadora al servei dels interessos d'una oligarquia planetària que juga a crear diners ficticis, malgrat els deutes per als pobles i la gent són ben reals?.

Ens cal cercar l'equilibri amb el cosmos, amb l'entorn, amb la Mare Terra, equilibri amb els altres, amb nosaltres mateixos. Aquest equilibri és la Vida. Quan trenquem aquest equilibri provoquem violències i les seves conseqüències.¹

*Prepareu la independència nacional amb la independència econòmica: l'únic interès de l'economia, no és el desenvolupament econòmic, sinó el desenvolupament de la persona humana, la seva pau interior, l'elevació de la seva ànima, el seu alliberament. Recordeu que la persona humana és sempre més gran que el que fa, més preuada que el que té. **Suprimiu la misèria, cultiveu la sobrietat.** (Gandhi)*

Aquesta crisi és un avís, una alarma; ens permet redreçar, **canviar el rumb d'una civilització planetària que ha perdut el nord.** Si no escoltem la seva advertència, si no aprofitem l'impuls d'aquest canvi, la propera serà molt pitjor.

Ens cal fer **un manual de supervivència** per a un vaixell que s'enfonsa.

Què salvaríem del món que s'enfonsa? **Quins són els canvis que necessitem? Vols compartir-ho?**

¹ Resposta de Guaranís a Adolfo Pérez Esquivel sobre com anomenen el desenvolupament. Recollit per Louis Campana.

1. Sobre les causes directes i indirectes de la pandèmia

Directes

No sabem les causes i pot ser no les sabrem mai, algunes hipòtesis son:

- a. **Que sigui un virus desencadenat espontàniament per la natura** i com qualsevol altra malaltia tard o d'hora, es podrà arribar a controlar. Aquesta és la hipòtesi oficial.
- b. **Que sigui un virus generat per la natura, però gràcies a algunes situacions creades per la civilització actual.** La vida del planeta estaria provocant una selecció natural de l'espècie i seria la resposta de qualsevol ecosistema a la depredadora plaga humana. En aquest cas seria una crida d'alarma per canviar radicalment d'estil de vida i de sistema econòmic.

És un fet que ens mostra que estem en un procés exponencial de degradació del planeta perquè l'estem sobre-exploitant.

La pèrdua de diversitat d'espècies que actuen com a hostes i la destrucció dels ecosistemes complexos – desforestació- ja no limiten la transferència de patògens als éssers humans.

L'expansió de les explotacions intensives de ramaderia i d'agricultura i el monocultiu genètic d'espècies animals i vegetals mitjançant l'ús de transgènics augmenta la possibilitat de nous virus.

L'expansió d'aquest coronavirus és una conseqüència més de la crisi ecològica i climàtica provocada per un sistema econòmic globalitzat i destructor de la natura.

- c. **Que sigui un virus fruit d'experiments de laboratori que accidentalment s'ha escampat.** En aquest cas cal trobar l'origen i limitar dràsticament aquests tipus d'experiments per evitar que torni a passar.
- d. **Que sigui un virus dissenyat i la pandèmia planificada per desestabilitzar alguns països** (això no es quedaria aquí perquè d'altres potències farien el mateix) i entrariem en una guerra mundial biològica molt llarga i costosa en vides humanes.

Indirectes

Més enllà de l'origen del virus, el seu impacte s'agreuja perquè els estats no han creat les condicions per evitar-ne ni la propagació ni els seus efectes:

Amb desinversió en sanitat pública, en educació i en cultura

Amb manca de mesures ecològiques i ambientals contundents

Amb uns governs, lleis i jutges que no estan fent el món a la mida de les persones sinó a la dels grans poders econòmics que amb els seus lobbies els condicionen.

Amb la globalització que ha estat la causa de la ràpida extensió del virus, transformant una epidèmia que un altre temps hagués estat local, en una pandèmia.

Amb l'afany que tenim d'anar d'una punta a l'altre del planeta i de comprar mercaderies que es mouen per tot el món, "tots" hem contribuït a difondre el virus.

Amb la no preparació a Europa per prevenir i tractar epidèmies, hem pensat que ja estaven superades. **Falta un teixit de recerca que produeixi estudis preventius.** No estem preparats, ni immunitzats per les mutacions que experimenten els virus.

Amb una percepció que ens ha semblat que la crisi sanitària de Xina no anava amb nosaltres i per això els governs han reaccionat tard.

Amb que malgrat les aparences, empitjorem la qualitat de vida. Cal canvi d'hàbits, molt més saludables per enfortir el sistema immunitari: bona alimentació, vitamines C i D, exercici, poc estrès..

Amb manca d'estructures per a la solidaritat i recolzament internacional, així com de suport global al confinament prematur de poblacions que evitès passar d'epidèmia a pandèmia.

Amb manca d'inversió global en sanitat, en personal sanitari, i en estructures i producció de material sanitari, així com en recerca global com a humanitat, no condicionada pels interessos dels laboratoris privats.

Amb la falta de bona informació, fiable, contextualitzada que provoca més preocupació i por, o bé desconfiança que fa baixar la guàrdia. Per exemple, encara no està clara quina és l'afectació de la grip estacional ni la comparativa d'infectats i morts, entre grip estacional i covid19. Amb quins criteris es declara una pandèmia?

Un virus, nou? Si més del 50% de la gent d'una zona tenia el virus i no estava malalta. Persones grans o més sensibles reben una forta afectació respiratòria. Els criteris de recompte de víctimes mortals és molt confús i la taxa sobre el nombre d'infectat totalment inexacte, perquè no se sap quantes proves/test s'han fet.

Que l'avidesa del sistema capitalista empobreix l'estructura assistencial pública i posa en risc tant la qualitat del nivell mèdic com l'atenció als malalts.

La corrupció (ocupació de càrrecs per 'enxufisme', que porta al mal govern, cobrament de comissions...)

Les causes potser no tenen 'culpables' directes. Deriven de la superficialitat, en què el sistema ens ha reduït, com a éssers pensants. A cada acció segueix una reacció, i en la societat 'egòlatra' en què vivim (i hem arribat a ser tan adoctrinats com per acceptar-la com 'la nostra cultura') esperem que algú més faci la feina per nosaltres. A l'haver perdut el sentit del 'Bé Comú', ja no analitzem les nostres accions, a nivell personal, en l'entorn proper o en el nostre entorn de responsabilitat social. I això ha esdevingut la nostra cultura.

Ha fallat la manca de reflexió: sense reflexió no hi ha conscienciació ni esperit crític actiu. Ambdues coses han permès tant el do-ne'm-do-ne'm voraç al preu que sigui tan característic a les nostres societats, com la indiferència interessada o no pel que li passa a l'altre.

2. Sobre la prevenció i el tractament de la pandèmia

Ja hem vist perquè l'epidèmia ens ha agafat per sorpresa i sense preparació. Ara cal prendre mesures dràstiques per millor la prevenció futura i tenir una resposta més eficaç:

Nul·la prevenció, malgrat els indicis que es tenien.

Mala gestió per part dels governs.

Falta de mesures, de protecció personal i col·lectiva.

Falta de personal sanitari i material

Falta de bona informació.

- a) Pot ser un error que focalitzem la prevenció i tractament en la pandèmia COVID-19 i no actuem sobre les causes que han permès la seva generació i propagació.
- b) La recerca i els sistemes integrals de prevenció han d'estar finançades pels estats i no pels interessos lucratius de les farmacèutiques. Això inclou els tractaments que ajudin a superar la malaltia i als que ajudin a preparar-nos per afrontar la properes epidèmies (millora sistema immunitari, vacunes...).
- c) L'esser humà ha de canviar la manera d'entendre la relació amb el planeta. Ha produït un trencament de la cadena humans/natura i sembla clar que la natura no quedarà enrere: en aquest conflicte els humans tenim les de perdre. No érem conscients del nivell d'interdependència biològica entre les persones (i els altres éssers vius...).
- d) Pensem que ho podem resoldre tot, però de fet ni volem, ni podem: els interessos dels que manen orienten la gestió del planeta de manera egoista i, la majoria en som còmplices, per acció o per omissió.
- e) Hem d'aplicar mesures de correcció per redefinir prioritats: cal tenir exèrcit? són justificables els sous vitalicis? cal que els diputats visquin amb aquets sous?, cal la despesa reial?. És urgent tenir destinar més diners a tenir una bona sanitat pública preventiva, hospitals i residències, habitatge per tothom, i uns mínims ingressos necessaris; educació i protecció de la natura. Aquestes haurien de ser reivindicacions immediates després de superar la pandèmia i assumides per totes les entitats (sobretot ANC i Òmnium)
- f) Cal substituir aquest "capitalisme financer global" per un sistema econòmic més cooperatiu i de proximitat.
- g) La previsió ha estat nefasta. I alguns dels resultats, segons com, sembla tolerat o intencionat quan alguns líders han manifestat que la mort de massa gent – especialment gran- ajudaria a reduir el cost de les pensions i de l'assistència.
- h) El virus no coneix fronteres ni classes socials, però la possibilitat de contagiar-se i de tenir la cura adequada sí en té: la gent més vulnerable de residències de gent gran, de barris empobrits i amb deficients habitatges, de zones amb poca salubritat i molt contaminació, amb malalties prèvies i altament medicalitzats...
- i) Des dels serveis Públics de Salut cal estar preparats per fer front a les epidèmies des de l'àmbit més proper a les comunitats nacionals naturals. A partir d'elles coordinar estratègies col·laboratives de nivells territorials superiors. Cal també un potent organisme global, amb més credibilitat que la OMS.
- j) Sembla que, a manca d'un sistema sanitari preparat i ben dotat per a emergències generals, amb tests generals i sistemes de protecció disponibles des del primer moment, amb UCIs i sistemes de respiració, el confinament és la millor mesura per evitar el col·lapse del sistema sanitari, i també

perquè els científics guanyin temps per trobar vacunes i medicaments que puguin minorar els contagis o bé evitar l'agressió mortal del virus.

- k) La gestió de la crisi està sent patètica, amb polítics, militars i buròcrates, més pendents de les repercussions econòmiques que de la veu dels científics, sanitaris i de les famílies que pateixen restriccions.
- l) Malgrat encara no es coneix el grau d'immunitat que genera haver estat infectat, possiblement cal que un percentatge important de la població (50%?) s'infecti gradualment per poder generar anticossos. Com fer-ho sense generar de nou col·lapse?
- m) Els dubtes és de si tots els equips científics que treballen per a una vacuna i/o per medicaments per atenuar els efectes ho fan coordinadament i alineant esforços o bé, hi ha carreres particulars entre laboratoris i països per veure qui és primer i es queda amb la patent i en treu un màxim benefici econòmic. Quan surti la vacuna i els medicaments tindran preus assequibles i arribarà a tots els països?
- n) Les mesures de confinament i aïllament de la gent, redueixen de fet alguns drets i llibertats, si bé poden evitar morts per la malaltia, també poden provocar morts per fam i misèria.
- o) Les diferents mesures preses i diferents criteris de recompte pels estats dificultaran comparar resultats.
- p) L'abast de la pandèmia i l'afany del domini nacional espanyol juntament amb la ignorància i les poques ganes de saber ens han abocat a una reacció inapropiada i tardana. Ens ha agafat desprevinguts tot i que fa uns mesos hi havia advertències.
- q) Les pressions de l'IBEX han endarrerit el confinament total i fan que hi sortim abans d'hora, abocant-nos a la probabilitat d'un nou brot que encara allargarà més la situació. La pela sempre mana.
- r) La centralització amb l'estat d'alarma per part del govern espanyol ha fet que s'allunyi de la realitat i experiència de la gestió sanitària de les autonomies.
- s) No em crec que després del que va passar a Xina els nostres governants no sabessin que la pandèmia arribaria també aquí. Necessitem governants valents que prenguin decisions, no que esperin a veure-les venir per decidir. Si hagués estat així hauríem tingut mascaretes, tests, els hospitals i personal sanitari previngut.
- t) Manca de concepció global d'amenaques per a la població i d'inversió en aquesta seguretat (salut pública i ecològica)... enlloc d'això segueix pujant la inversió en armament i empreses de seguretat privades
- u) Una confessió reiterada de moltes persones durant el mes de confinament ha estat : "sabia que havia de passar alguna cosa " o bé " havia llegit que la tercera guerra mundial seria amb armes químiques " Si els criteris deontològics de la salut pública estessin posats en la prevenció, hauríem tingut mascaretes? Com prevenir una malaltia desconeguda ? a partir d'ara sí que caldrà sensibilitzar les escoles, empreses, llocs de treball i a ser possible mitjans de comunicació.. sobre conductes sanes, gests que poden prevenir, etc... millorant l'alimentació, cuidant el sistema immunitari corporal, cuidant la proximitat / distància durant les converses i relacions de tot tipus entre persones. Creant uns protocols específics per canalitzar adequadament en diferents mitjans.
- v) Per prevenir, augmentar tots els efectius de l'atenció primària de salut afavorint l'educació i la promoció de la salut a tots els nivells, més polítiques globals de cura de les persones i del medi natural com un tot que és la nostra casa comuna que volem mantenir sana, joiosa i feliç (definició inicial de la OMS sobre la salut).

- w) Per tractar, obrir-se a d'altres tractaments no farmacològics contrastats que estan sorgint (p. ex. que posen l'accent en la vitamina C injectada, ref. *Institut pour la santé naturelle*. <https://www.ipnsn.eu/qui-sommes-nous/>)
- x) Prioritzar la formació d'equips consistents dins els hospitals però també a les comunitats i barris, tot afavorint una atenció especial a la salut social amb les poblacions més vulnerables.
- y) Tots hem estat agafats desprevinguts. Hem reaccionat improvisant. Privats, ciutadans i polítics. No es podia fer d'una altra manera. El problema és que encara no hem reaccionat analitzant les conseqüències dels tractaments posats en marxa. I són conseqüències de 'pèrdues' per a tothom. Accions preventives amb la saviesa del després: no tinc espai per posar-los, però tinc llistes molt creatives per a un futur. El tractament ha estat improvisar, i crec que s'ha fet tot el que s'ha pogut, el millor que es va poder. Políticament: imitant la resta de països afectats. Humanament: d'una banda aplicant la solidaritat intuïtiva de l' 'avui per tu, demà per mi' i de l'altra, buscant bocs expiatoris, fruit de la nostra 'cultura'.
- z) Hem constatat el que ja sabíem: que la seguretat i la defensa són coses molt diferents i que, només en comptades ocasions estan relacionades i, malauradament, gairebé mai positivament. Si un dels bens, per no dir el principal, és la preservació de la salut i de la vida, aquesta crisi ha fet evident la greu situació d'inseguretat que patim amb: autoritarisme, decisions dubtoses, errònies o interessades, canvis i rectificacions, imprevisió, improvisació, incompetència... dels qui, si bé no ens haurien de garantir que no patiríem cap problema sanitari, sí que, almenys, ens haurien d'assegurar que davant d'un problema com aquest es fa una gestió ràpida, eficaç i eficient.
- aa) Ens ha ensenyat a valorar el que tenim, a relativitzar la importància de les coses materials i a donar més valor a les professions sanitàries i assistencials en general, a les relacions humanes, les emocions, l'amistat, la solidaritat. Ens ha donat l'oportunitat que ens adonem de la força de l'entramat social cooperatiu. De l'impacte humà sobre la natura, de la nostra vulnerabilitat.
- bb) Ens hem adonat que la cura de les persones grans és important i que els residències poden no ser una bona solució. Que la sanitat és important, però que la salut és més que el combat de les malalties.
- cc) Està generant el patiment de mola gent. L'impacte social és molt greu però, alhora, hi ha molta gent disposada a ajudar, a fer tot el possible pels que ho necessiten. Hem tingut que repensar les nostres prioritats i convivència. Més aprenentatge, més consciència.
- dd) Pel que fa a la prevenció, a més a més de l'obtenció de la vacuna, que només solucionarà parcialment la propagació futura del Covid 19, s'ha de plantejar com es poden evitar noves pandèmies. Cal, en primer lloc, canviar els paradigmes actuals. És a dir, aconseguir la millora de manera immediata de l'ecosistema, posar per davant el benestar de les persones per sobre dels interessos econòmics de les minories extractives. Per tant, substituir el capitalisme global per un nou sistema basat en la cooperació, la limitació del creixement, la utilització de la tecnologia per millorar el benestar i una distribució ètica de la riquesa.
- ee) El tractament, s'ha de fer utilitzant, com a primer recurs, la medicació ja existent com per exemple la hidroxicloroquina en la que està centrada la recerca d'Oriol Mitjà, i sobre tot investigant com s'està fent, a nivell mundial, per trobar la medicació específica. Amb una condició essencial, els costos de recerca han de ser a càrrec de les administracions dels estats i s'han de comercialitzar amb el preu determinat pel cost marginal, que tendirà a zero.
- ff) Els números de contagis ens indiquen que el confinament estricte dona resultats quan s'aplica el nombre suficient de dies. Si aixequem aquesta mesura abans d'hora per tal de no "perjudicar més" la nostra economia, afavorirem un repunt o rebrot de l'epidèmia i, potser, no haurà servit per res el sacrifici fet fins ara i perdrem més vides humanes de forma absurda quan es podria haver evitat.

- gg) Durant la pandèmia, quan aquesta acabi i al repassar l'any, apareixeran contínuament balanços econòmics, pèrdues milionàries i altres efectes negatius sobre les economies regionals, estatals o mundials amb les que els mitjans de comunicació ens aniran bombardejant constantment. En lloc d'això els mitjans haurien d'abordar el tema en termes d'eficàcia de les mesures adoptades a cada zona i dels contagis i pèrdues de vides humanes que s'han estalviat quan s'apliquen determinats procediments preventius. Aquest hauria de ser el debat i l'interès de la informació, no només les derivades econòmiques de la pandèmia.
- hh) Que la nostra sanitat no pot 'viure al dia'. Necessita recursos per garantir la investigació. També, perquè la urgència no arraconi el que és important.
- ii) Pèrdua de molts llocs de treball i duració prolongada d'aquest virus fins la vacuna

3. Sobre els canvis en l'estil de vida personal i col·lectiu

Si volem un canvi de rumb ens cal agafar el timó.

La nostra vida ha canviat momentàniament (estar tancats) però tindrà repercussió en el comportament futur? Encara els diners seran més importants que la salut i el medi ambient?. Potser la voluntat política canvia i se li dona més importància a les necessitats socials?

Personalment: ens ha fet més conscients de la fragilitat del sistema i a la vegada re-descobrir novament la nostra capacitat d'adaptació enfront la relativa adversitat personal que ha suposat aquesta crisi i a la vegada certa sensació d'impotència de no poder estar al costat físicament de persones que han perdut éssers estimats aquests dies.

Col·lectivament: pels mediterranis que ens agrada viure al carrer, tocar-nos i cuidar les nostres relacions socials serà difícil adoptar nous hàbits que sembla ens volen imposar quan acabem el confinament. Serem obedients o bé continuarem tenint aquest punt de disciplinats... Caldrà estar atents que l'excés de control de les autoritats sobre nosaltres aquests dies no s'allargui amb excuses ja poc fonamentades.

Podem mantenir molt teletreball. Per a moltes persones hem vist que no cal anar cada dia a la feina. Així molts homes assumiran millor les seves responsabilitats en l'àmbit domèstic i s'impulsarà la igualtat de gènere.

Hem visualitzat la inutilitat de salaris astronòmics, de determinats càrrecs, empreses o consultories enfront de la poca valoració de la sanitat, de la producció local, de les cures o de les tasques de la llar. Focalitzar-nos en el ser i el benviure. Perquè la gent pugui viure millor és l'hora que empreses i institucions socialment i ambientalment malaltes morin.

Hem de canviar el sistema educatiu, és basic educar en valors, ensenyar a dialogar i a estimar. El centre del canvi l'hem de posar a la vida, la humanitat i el planeta.

Fonamental és canviar el model econòmic, no pot ser que el 1% de la població mundial controli el 99% dels recursos del planeta. Tenim una oportunitat per canviar el sistema, hem de pensar més en les persones.

Estem prop d'un estat nou, tenim les eines per implantar aquestes idees. Per tant, cal independència. Ha d'entrar una nova generació política o seguirem patint aquesta repressió i control actual. Les entitats ANC, Omnium, CDR's, han de posar-hi els colzes, que recolzats per la gent, hem de fer tot el que estigui al nostre abast per provocar aquests canvis.

Menys avions, menys despeses militars, menys despeses supèrflues, "ara veiem que no podem matar virus amb bombes" i que cal dedicar aquests recursos a millorar sanitat, educació, cultura, la vida al camp, l'agricultura, la ramaderia, incentivar la repoblació dels pobles petits. Actualment hem d'importar molts productes d'alimentació, hem de fer un sistema més eficient. Hem d'exigir productes de proximitat, en el nostre cas retornar la producció a Catalunya: sabrem i voldrem consumir productes de proximitat? reduir les necessitats supèrflues? dedicar temps i diners a les millores que proposem?

Hem de repensar com volem viure, respectar el planeta, prioritzar la proximitat amb tot, acabar amb els que volen dominar i enriquir-se a costa de tot el món. Hem de tenir cura de tot el nostre entorn, i no malgastar com ho estem fent. L'estil de vida en general no era gaire normal... el consumisme ha fet molt mal, el consum per sobre tot ho mata tot!

Un altre possible canvi es que al tancar fronteres, haurem de fer un consum més de proximitat i menjar els productes de temporada o conserves.

Hem deixat de fer moltes coses que no necessitàvem fer (consumisme) i hem entrat en el teletreball i altres mesures d'estalvi econòmic i mediambientalment beneficiosos.

Durant el confinament hem deixat de gastar uns 2.200 milions, només a Catalunya i hem reduït la contaminació. Hem "estalviat 2.200 milions" però el teixit productiu, comercial, institucional; treballadors, empresaris i administracions públiques, els han deixat d'ingressar. Podem acordar un pacte de gastar menys, treballar menys i ingressar menys?

Atenent al fet dels contrapesos, cal analitzar cada fet positiu en relació a tot allò que hi perdem. Caldria analitzar la part d'allò estalviat que no és vital i, sobretot, allò que contribueix a l'empitjorament de l'ecosistema.

En general, dintre de l'infortuni de la situació, a algunes persones els ha anat bé parar. Reflexionar i incrementar la consciència, revisar l'escala de valors que vol dir revisar les prioritats: a què dediquem més temps, més diners, més recursos, més atenció, més consciència, més amor... Hi ha amistats i col·lectius en repòs que estan agafant forces i desig per al retrobament.

La cultura, la sanitat, reduir el consum, anar cap un món on les relacions personals, estar més a prop uns dels altres, siguin més importants que les relacions econòmiques. No pot ser que els interessos econòmics passin per sobre dels de les persones.

Si en l'"estil de vida" s'inclouen els rituals, el ritual encara que ens queda per aprendre és "acomiar-nos dels éssers estimats" des de l'ànima i sense la presència física (sense estar-hi al costat)....crec que és la part més dura d'aquesta crisi sanitària. Preocupa la solitud dels nostres grans, el retorn a la suposada nova normalitat... La mort, la vetlla i el dol de familiars i amics.

També perill d'estigmatització mútua o de certs col·lectius: sortim a comprar i ens miren com si fóssim un perill d'infecció. Distància interpersonal augmentada.

Estar confinats a casa ha estat necessari, però no sempre és bo, ni psicològicament, ni físicament: te un preu en la salut. És necessària la comunicació amb la gent i seguir amb els hàbits de vida saludable.

El confinament és un perill de manca de llibertat i de generar violència verbal i física després de tant de temps en aïllament. Però també tenim més temps per veure que la mateixa feina la podem fer sense estrès.

Per a una part de la població el confinament no ha impedit continuar gran part de l'activitat habitual: teletreball, acció social amb entitats. Han canviat més els mitjans i la temàtica que no pas l'activitat. Tot i que l'entorn ara és el familiar, segueix connectada amb els amics i companys de lluita via telemàtica: reunions, festes, conferències, vermutos,... També ha connectat més amb el veïnat, cada dia a les 8 del vespre i potser crearà unes vincles més solidaris. Creixen les xarxes virtuals de suport, de voluntariat. Cal integrar-nos als col·lectius socials i culturals innovadors dels barris i ciutats on vivim. Cal mantenir les xarxes de solidaritat veïnal sorgides.

Hem entès que no tot el que fem és important ni imprescindible. Igualment hem descobert el plaer de viure més a poc a poc. També que, si no rectifiquem el ritme de vida que portem, ben aviat, en comptes de viure, acabarem sobrevivint. És a dir, tenint una vida física i mental esquifida, castrada.

Està per veure si el que haurem après de positiu en el confinament ho traslladarem al dia a dia:

Personalment: parant més atenció a les qüestions d'higiene, de salut preventiva, d'alimentació i condicions dels llocs on vivim, treballem i visitem. Tenint més cura cap a les persones amb qui ens relacionem.

Col·lectivament: considerant la cura com un bé comú, defensant-la com un valor polític traduïble a mesures concretes i de posta en marxa de serveis d'atenció a diferents grups de la població.

Millorar l'alimentació, promoure una alimentació saludable i conscient lligada a la producció pròpia, agricultura familiar en zones peri-urbanes i agricultura urbana a les ciutats.

Impulsar des de les polítiques públiques un model de salut integral que integri la relació amb natura com a font de salut (hi ha experiències en curs com l'associació Sèlvans <https://selvans.org/>)

Vivim una contradicció entre valors i comportaments. "Em van ensenyar a ser "austera". Ho vaig entendre i ho he aplicat. I m'adaptaré al que vingui ... També em van inculcar que l'"altre" és important, i que existeix el Bé Comú. A nivell col·lectiu, veig molta actitud apresada a l'escola (del sistema), poca apresada en família i molt poca pràctica. Nens que veuen i imiten els costums d'"usar i llençar". Adults que ens diem "ètics" però, que si podem aprofitar-nos del que és públic, ho fem. Som "pro drets humans" però no tenim idea de com ajudar a una persona vulnerable, ni quins serveis ofereix l'entorn cívic. Som "gent civilitzada" però no assumim responsabilitats socials. Som "oberts i tolerants", però en una discussió política trenquem relacions d'amistat. No veig cap canvi veritable, ni durador. I això dificultarà el canvi d'estil de vida.

Parlar de canvi d'estil de vida te sentit si pensem globalment: la substitució del capitalisme global comporta l'eliminació del neocolonialisme, de la corrupció, del comerç il·legal de tot tipus. És a dir, ens hem de plantejar una revolta global.

També podem parlar del canvi d'estil de vida en minúscules: consum de proximitat, cooperativisme, explotació racional dels bens comunals, nacionalització dels serveis essencials.

Potser si ens organitzem racionalitzaríem i corregiríem en alguna mesura la utilització del medi natural i repartiríem millor la riquesa en els països industrialitzats, però com estendríem aquest canvi d'estil de vida que permetés solucionar els problemes d'Orient, d'Àfrica, del Sud est asiàtic, de l'Índia? Ens mirem la crisi amb una òptica de primer món, però a la Xina volen aconseguir una societat modestament acomodada?

Si tots fossin una mica més intel·ligents, faríem servir la força de la gent, però sobre tot es faran servir més les tecnologies, en el treball i les relacions.

Hem tingut oportunitat de fer exercici físic en família, de fer extres de cuina i de menjar. Majoritàriament les persones hem pensat en les altres persones i hem canviat comportaments.

4. Sobre les possibles conseqüències destructores

Conseqüències personals

Les vides que s'ha endut per endavant aquest virus sense poder estar acompanyades pels seus éssers estimats.

Estem en estat de xoc, les persones ens podem tornar més egoistes i ens podem tenir desconfiança (distància corporal, mascaretes, guants...) amb una possible relació més llunyana i durant molt de temps per por a la infecció. Podem viure amb prejudicis alhora de tocar-nos, donar-nos la ma, abraçar-nos i fer-nos petons.

El confinament provoca situacions psicològiques no desitjables i físicament pot generar problemes de salut.

Hi ha un risc que ens acostumem a estar aïllades i allunyades i que minvi la cohesió social que tant ha costat de construir a les nostres societats transversals i multiculturals.

El teixit social i la salut mental de famílies, parelles i infants pot estar en risc una vegada s'iniciï el desconfinament. Risc de mantenir la inèrcia de distanciament del altres que no afavorirà la necessitat de connexió i transversalitat social que tant necessitem.

Econòmiques

Cop dur econòmicament per a les classes treballadores, perill que salvaran bancs i grans empreses amb els diners de serveis bàsics, com fa 10 anys. Els diners aniran de dalt a baix, però arribaran realment a baix? Si no estem atents, s'enriquiran els mateixos de sempre, i la gent, el poble cada cop més pobre i més endeutat.

Llocs de treballs perduts, menys ajudes socials, a la cultura... Famílies i persones empobrides i destrossades (amb el consegüent patiment). Manca de treball. Manca d'amortidors socials per protegeixen el més afeblits.

A nivell econòmic serà devastador i posarà en qüestió els sistemes globals de gestió, amb replantejament de la UE i del sistema capitalista.

En el pla econòmic, segur que alguns sectors quedaran molt tocats i suposarà una destrucció de llocs de treball important (hostaleria, turisme, petit comerç, cultura....) en un país que a més no ha fet prou inversió en recerca i coneixement. Recuperar un país que depèn del turisme serà complex i reinventar-se no serà fàcil.

Risc que el sector financer i inversor – i d'altres sectors- amb la crisi s'aprofitin de les empreses que fan fallida o que han perdut valor per adquirir-les o controlar-les.

Si no hi una forta intervenció estatal proveint de liquiditat a les empreses i establint un salari universal, el nivell de pobresa actual creixerà de manera exponencial, s'empobriran encara més les classes mitjanes, baixarà el consum, el sector turístic s'ensorrarà i subsistiran els sectors que aporten més valor com els tecnològics.

Independentment de que es produeixi o no la intervenció estatal, les indústries es robotitzaran en un període molt curt de temps, disminuiran els llocs de treball actuals i es crearan nous llocs de treball pels quals no hi ha personal suficientment format.

Les conseqüències poden ser molt diferents en funció de la solidaritat internacional en temes econòmics. Una crisi global requereix respostes globals, que ara només es donen a nivell nacional. Si no es canvia la manera de pensar i de fer les coses, moltes persones patiran molt, hi haurà molt d'atur, molta més pobresa,

Socials

També és molt possible que ens retallin els drets i els estats incrementin la repressió i el control sobre el ciutadà. Tenim el perill que els estats tinguin via lliure, sobretot gràcies a eines tecnològiques, amb les quals ens controlin molt més. Podem patir una pèrdua més greu de drets i llibertats, i confinats encara som més submisos. Aquesta pèrdua de drets i llibertats es pot perpetuar després de la crisi sanitària.

El perill més gran és el control polític exercit amb la força (contra la qual un reduït nombre de persones 'independents' lluita ja des fa temps). La retallada del dret a dissentir matarà la 'Demo-cràcia'.

Augment de la violència masclista a la llar.

S'agreuaran els problemes dels sense sostre i dels migrants, la precarietat de les persones sense papers i sense llar, sobre l'economia productiva i familiar amb un increment de desigualtats i pobresa si no es prenen mesures.

La importància que tenen l'educació, la cultura i la sanitat. La cultura serà un dels pilars que costarà més de tornar a arrancar, perquè se sosté majoritàriament amb la iniciativa privada, i aquesta quedarà molt malmesa.

Sistema sanitari exhaust.

Amenaces generals

Si no s'actua amb fermesa en la protecció sanitària de la gent gran es pot produir una certa modificació de la piràmide demogràfica, que també portarà conseqüències econòmiques i culturals.

Aquesta situació de crisi socioeconòmica potenciarà el feixisme i tota classe de variants populistes totalitàries.

El Covid-19 ha provocat morts, malalts, col·lapse sanitari i provocarà una gran crisi financera. El perill més gran és seguir mantenint viu un sistema malalt a qualsevol preu a base de més amfetamines, dopamina o morfina (Una manera de referir-se a generar més deute als mercats financers). En lloc d'obrir-se al canvi.

Potser entrem en una sistema de regressió de la humanitat per l'"ensurt" social d'aquesta crisi, i la seva manca de preparació psico-moral basada en la superficialitat d'aquesta cultura de l'individualisme que ens porta a acceptar qualsevol cosa que li proposin.

Mentre imperi aquesta cultura de la superficialitat, de l'aprofitament del benestar social 'conquistat' (pels nostres avis) i no implicació en el 'Bé Comú, no hi haurà canvi possible, perquè tot canvi desitjat serà individualista - egocèntric - no compartit, i la manca d'aquest canvi pot generar violència.

La pandèmia de la Covid-19 cal que la situem en un marc global de desestabilització ecològica i climàtica i la pèrdua de biodiversitat. Operant sota la lògica productivista i les dinàmiques intrínsecament perverses del creixement il·limitat, el capitalisme global entra en contradicció amb la condició finita de la biosfera.

El capitalisme consumeix més recursos i genera més residus del que el sistema natural és capaç de regenerar i assimilar.

Els poders polítics, econòmics, militars i de recursos seguiran cercant amb més força el poder i control, fet que destrueix moltes vides i l'ecosistema; i pot aprofundir els desequilibris que causin noves crisis, conflictes, desastres ecològics... amb manca total de visió glocal.

Les actuacions del govern central han sigut de desconfiança cap als governs autonòmics, governs locals i cap a les persones, haurem de vetllar perquè ens tornin l'autogovern que ens han pres i la confiança que ens han perdut, l'estat es creu que és l'únic que té la solució quan veiem cada dia com pren decisions equivocades. El problema és que ara ells saben que ens poden prendre la poca autonomia que tenim amb l'excusa de qualsevol emergència, ja és el segon cop en poc temps que ho han fet.

Ara el poder sap que pot fer amb nosaltres el que vol. Ens ha tret tot l'autogovern i no hi hem pogut fer res. Ara ens fa tornar a treballar, sense garanties sanitàries com conillots d'índies.

Quan la pandèmia passi, ens tornaran la llibertat, ho ara que ja saben que tenen el poder se'l quedaran com fan amb les cadires els polítics?

Propostes:

Alguns dels canvis potencials poden quedar en no res si aviat s'estenen cortines de fum per a què ens n'oblidem i ens submergem de nou en la rutina.

Hem de sortir de l'estat de xoc i utilitzar la motivació com a motor del canvi. Tots tenim resistència al canvi. Ens provoca angoixa i neguit perquè ens fa sortir de zona de confort. La motivació representa la força que ens fa cercar la felicitat o fugir del dolor. Ens cal motivació potent per encarar el canvi que desitgem.

Si intentem aplicar-nos el que estem aprenent, aconseguirem més conseqüències positives que destructores. És clar, però, que el perill radica en el conjunt de la societat i en l'entorn econòmic que, tenint en compte la visió de futur tan instrumentalitzada i tant condicionada als interessos d'un nombre molt limitat i influent de persones, fa pensar que sense una revolució prou imaginativa, intel·ligent i valenta, en sortirem molt mal parats.

Tot això ens porta, en el cas català, a creure que l'única sortida que tenim és la independència de Catalunya.

Cal reivindicar el dret a l'eutanàsia o el que és el mateix el dret a una vida terminal i a una mort digna.

5. Sobre les possibles oportunitats de millora

Totes les grans crisis, i aquesta no és una excepció, es presenten com a grans oportunitats per fer canvis importants en les nostres vides. Aprenem de l'liçó, analitzem què hem fet malament i apliquem les mesures oportunes per prevenir noves situacions com l'actual, ja que, probablement, vindran noves pandèmies i, potser, pitjors que l'actual.

La crisi sanitària ens ha obligat a fer una parada en el camí de la nostra existència i això ens força a una reflexió i a un replantejament general de la vida. Aquesta crisi ens ofereix una magnífica oportunitat de fer canvis a nivell personal i també col·lectiu.

Del Covid19 encara se saben poques coses perquè és un virus nou per a nosaltres i, per tant, no estem preparats per prevenir-nos-en. La part positiva d'aquesta crisi és que destinarem molts esforços i recursos a conèixer millor el virus i, com a conseqüència, a tractar i evitar els seus efectes sobre els humans. La part negativa seria que, potser, no en traiem una lliçó de com prevenir situacions com aquesta de cara a possibles noves pandèmies futures.

La crisi del Covid19 ha trasbalsat les nostres vides i ens ha imposat uns canvis radicals en la nostra manera de relacionar-nos amb el nostre entorn en sentit ampli: familiar, social, natural, cultural, econòmic, etc. Normalitzem i generalitzem les actituds actuals forçades per les circumstàncies, que poden ser aplicades perfectament en el futur sense pèrdua de la nostra qualitat de vida: el teletreball, les videoconferències, el consum de productes de proximitat, les vacances a llocs propers, etc. constitueixen formes de relacionar-nos amb el nostre entorn molt menys agressives sobre el medi ambient que les utilitzades fins ara.

S'ha demostrat una interconnexió entre la salut del planeta i la nostra, si el cuidem ell ens cuidarà a nosaltres, si el respectem ell ens respectarà.

Els humans sempre ens hem pensat que podem dominar la natura i transformar-la d'acord als nostres interessos, però, de tant en tant, ella ens demostra que no sempre és així, que té les seves regles i dinàmiques molt superiors a les nostres i nosaltres hauríem d'aprendre a respectar-les, acceptar-les i adaptar-nos-hi en lloc de combatre-les i lamentar-nos dels seus efectes nefastos per les nostres conveniències.

No pot ser que els criteris purament econòmics prevalguin sobre els sanitaris, la salut, i sobretot la vida, de les persones està per damunt de qualsevol consideració econòmica. Els diners es poden recuperar abans o després, però una vida perduda és irreversible, això no ho hem d'oblidar mai.

Ens cal un canvi de paradigma que ho giri tot com un mitjà. Avançaríem si les concretéssim en un compromís social més crític, més lúcid, generós i ètic. És a dir, en una mirada i una actuació més conscients, més compromeses i empàtiques envers l'altre i l'entorn que compartim.

En el cas que es demostrés que el virus prové d'animals salvatges (ratpenat i pangolí?), en els quals hi conviu de forma controlada sense causar malalties als seus hostes, és perquè aquests animals tenen els seus sistemes immunològics adaptats a la presència del virus. Però si els humans capturem els hostes del Covid19 i ens infectem, les nostres defenses naturals no disposen de mecanismes de lluita contra el virus i emmalaltim. Per tant, deixem d'entrar en contacte amb animals hostes del Covid19 perquè visquin tranquil·lament en el seu habitat natural sense perturbacions humanes. Si continuem capturant-los podrien transmetre'ns, en el futur, nous virus encara més mortífers per als humans que l'actual Covid19. Parem d'alterar els hàbitats naturals dels animals salvatges perquè la seva integritat és la garantia del control que els hostes de virus i, potser, d'altres agents infecciosos per als humans, estableixen sobre ells mateixos.

a. Sobre el sistema econòmic

Ara és l'hora de:

Recuperar la producció local i els circuits curts de consum. En tots els àmbits, no només l'alimentari, també artesanal, roba, mobles, materials per a la construcció etc. Recuperar la indústria local.

Impulsar l'economia circular i l'ús dels recursos propis.

Fonamentar-nos més en el coneixement i la innovació, no en l'especulació i el consum turístic.

Alliberar-nos de la dependència del turisme. Les ciutats, l'urbanisme i l'habitatge s'han de fer sense la pressió del turisme i l'oci. Fer ciutats per a les persones i no per als fons d'inversió. Destinar hotels a habitatge social.

Recuperar economies socials i cooperatives.

Implementar el teletreball i acabar amb el concepte d'oficina actual. No cal anar cada dia a l'oficina de 9 a 5 de la tarda. Treball basat en objectius i tasques de feina, no en horaris. D'aquesta manera, els homes assumiran millor les seves responsabilitats en l'àmbit domèstic i s'impulsarà la igualtat de gènere.

Quin objectiu ha de tenir l'economia?. Si vol ser justa, ha de prioritzar el benestar de les persones, i el bé comú ha d'estar per sobre del bé estrictament material individual. Una economia que permeti que hi hagi una minoria privilegiada, és una obscenitat. Hauríem d'aprofitar aquest moment per canviar o modificar els nostres interessos, donant prioritat a viure en lloc de voler guanyar massa diners i fer millor ús d'aquests.

L'economia del futur pròxim haurà de canviar totalment. Tot el que representa l'especulació ha de desaparèixer, cal reduir la variació de preus segons oferta o demanda (el preu dels productes han de ser l'estipulat segons el cost de producció; i, les accions han de tenir el valor segons patrimoni i beneficis de les empreses). L'accionista comprarà o vendrà segons les seves necessitats de diners, però sempre la prioritat serà la continuïtat i productivitat de les empreses.

És l'hora de visualitzar la inutilitat de salaris astronòmics i funcions de determinats càrrecs, empreses o consultories enfront de la poca valorització de la sanitat, la producció local, les cures o les tasques de la llar.

Un sistema on els rics son cada cop més rics i els pobres cada cop més pobres, a part de ser un sistema injust és un sistema condemnat a mort.

Davant la situació actual, cada vegada es mostra més clara la inviabilitat del capitalisme global i que cal la cooperació entre estats, empreses i persones, la limitació del creixement, invertir en tecnologia per millorar el benestar i una distribució ètica de la riquesa. Cal veure quins dels models polític-econòmics actuals donen millor resposta a aquests objectius. Només hi ha cinc alternatives?: 1- Estat liberal capitalista, 2- Estat social capitalista amb poc control de l'estat, 3 – Estat social capitalista amb molt control de l'estat, 4 – Capitalisme d'estat pseudosocialista i 5- Estat socialista. O cal generar un nou model que reculli el millor d'aquest models i els depassi? Cal una mutació de la civilització actual centrada en l'economia?

Taxar la importació de productes de la Xina i també segons la petjada ecològica.

Introduir indicadors de benestar, salut, de solidaritat comunitària als purament econòmics per mesurar el progrés d'un país.

Injecció a sanitat, famílies i autònoms; millorar recursos en cultura; repensar injecció capital en educació (espais o preparació docents i equips directius) reduir a 0 el pressupost militar (transformar l'exèrcit en alguna altra cosa més convenient; ara hem vist que poden netejar i traslladar llits); reduir sou polítics.

Entendre la realitat que ens envolta és el primer pas per transformar-la. Encara hi som a temps. A les portes d'una nova crisi econòmica del capitalisme, cal posar en marxa un pla de xoc social que garanteixi unes condicions de vida dignes a partir de la redistribució efectiva de la riquesa. Però no podem obviar que la crisi econòmica i la crisi ecològica i climàtica són crisis interconnectades d'una crisi general, la crisi de la civilització capitalista industrial i financera. És per això que qualsevol pla de xoc social que es proposi no pot defugir de l'emergent realitat del col·lapse socioecològic basat en:

- (1) transició energètica renovable centrada en l'autogeneració, l'autosuficiència i la producció descentralitzada,
- (2) implementació d'un model de mobilitat sobre l'eix del transport col·lectiu, popular i no contaminant,
- (3) transició agroecològica cap a la plena sobirania alimentària que garanteixi la producció i distribució local i de proximitat, les pràctiques i varietat tradicionals i l'equilibri territorial,
- (4) recuperació de la gestió pública i democràtica dels béns naturals com l'aigua i l'energia,
- (5) construcció de banca pública, de banca ètica i de monedes alternatives capaces de finançar projectes de transformació del model productiu amb criteris socials i ecològics.

Sobre la gestió econòmica de la crisi sanitària:

- Tindrà un cost més gran perquè s'ha començat malament. Massa aviat es va començar a pensar en pèrdues, quan el que passava és que es deixava d'obtenir guanys. La carrera per incrementar els guanys indefinidament s'ha d'acabar.
- Quan les empreses tanquen per anar de vacances o cap de setmana, no pensen que deixen de guanyar o que perden, ja que l'actiu i el passiu queden en pausa i al retorn es comença com si no res. Ara hauria de ser igual (els clients també estan aturats i també iniciaran la seva feina al igual que el consum.)
- Qui no ingressa no te perquè pagar costos i qui te recursos no te perquè rebre cap ajuda. Els governs no ingressen però tampoc gasten massa d'especial: tan sols han d'atendre a qui no te recursos (prèvia sol·licitud i estudi) i han d'assumir el cost essencial de les estructures de l'estat (tret el dels polítics que haurien de patir el mateix que els ciutadans).
- El final del confinament serà gradual i potser aquí sí que hi haurà petites empreses que s'hauran de reinventar i oferir productes i serveis més directes al consumidor, passant de distribuïdores (menjar de temporada?).

Crisi és canvi. Sobre aquesta màxima, tots els esforços seran necessaris per crear xarxes que vinculin les iniciatives existents a nivell local i global i generar noves formes de convivència. En aquest sentit, generar sinèrgies semblants a les que promou el Manifest Convivialista, per una convivència post-neoliberal (<http://convivialisme.org/>).

Avançant cap a la justícia global amb una economia basada sobre treball real que respongui a la necessitat de les persones d'acord amb els paràmetres dels Drets Econòmics i Social (L'**Observatori DESC** <https://observatoridesc.org/> concentra els seus esforços en desmuntar la percepció devaluada dels drets socials -dret a l'habitatge, al treball, a l'educació, a la salut, a l'alimentació- en relació a d'altres drets considerats fonamentals com els drets civils i polítics i els drets patrimonials) als que cal afegir la defensa dels **drets comuns** com l'aigua.

Per fer totes aquestes polítiques cal afinar molt bé d'on surten els diners per finançar-les, per evitar caure en el cercle viciós d'un nou endeutament generalitzat.

- Inversió privada (lucrativa i no lucrativa)

- Impostos (aportacions obligades)
- Contribucions voluntàries
- Crèdits amb retorn del capital i amb interessos
- Creació monetària (crèdit a fons perdut i sense interessos)

b) Sobre el sistema polític

Les febleses del sistema democràtic actual que han quedat paleses amb aquesta crisi, ens porten a un punt de bifurcació: o lluitem decididament per un sistema democràtic més participatiu i a la vegada eficient amb una utilització intel·ligent de les noves tecnologies o ens deixem arrossegar cap el totalitarisme.

En una democràcia s'hauria d'exigir responsabilitats als polítics que no estiguessin al servei de les persones que els han elegit. Dit això, és evident que ens cal repensar-lo de dalt a baix ja que, majoritàriament, està al servei dels poderosos fins al punt que, tristament, en depèn totalment.

El sistema polític que tenim pot ser bo, però la intenció política ha de millorar molt. Uns polítics que només pensen en els guanys de les grans corporacions, la seva integritat econòmica i els seus privilegis per sobre de la població, no són bons per a cap societat.

El polític ha de tenir els mateixos drets i obligacions que qualsevol ciutadà i els seus ingressos regulats per un conveni al igual que qualsevol ram professional, sempre ha de predicar amb l'exemple.

El sistema polític ha d'estar més a prop de les persones: si un polític no fa bé la seva feina se l'ha de poder despatxar com a l'empresa privada. Reduir el nombre de polítics que governen i cobren sous astronòmics sense cap argument que ho sostingui. Abolir la monarquia.

Prou de funcionaris polititzats heretats del franquisme, que l'únic que fan és lligar-se ben fort a les seves poltrones.

Totes les decisions polítiques que tinguin certa repercussió social, sobre els diners públics, llibertats o d'altres que afectin al ciutadà, s'han de decidir en referèndum o consulta ciutadana.

Defensar amb força la privacitat i els drets i llibertats perquè no es perpetuïn els abusos del poder.

És l'hora de que es garanteixi una renda bàsica universal a totes les persones perquè siguem lliures, realment lliures d'empendre, de crear, de viure, de cuidar les famílies, etc.

Replantejar tot el sistema fiscal: posar una taxa internacional a cada transacció a *Google*, *Amazon*, *Facebook*, *Airbnb*, *Uber* etc. Així com un IVA major sobre els productes de luxe per finançar la renda bàsica universal.

Si ens volen robar drets, o no tornar-los, la consciència creada i les xarxes poden ser un pol de resistència important. Potenciar els entramats socials, veïnals, la solidaritat. Empoderament ciutadà, treball de base.

Impulsar projectes de cohesió social intercultural amb suport de NT als barris de les grans ciutats.

És l'hora d'establir un alto al foc de tots els conflictes mundials.

Cal plantejar un nou contracte social.

En el cas català:

Esperem que ens ajudi a créixer a nivell activista, a prioritzar, a centrar-nos en el que és realment important i ens porti a prendre decisions de gestió tipus nòrdica com ara la renda universal, la professionalització de la classe política, la implantació de la democràcia participativa, en definitiva, passar a ser un estat independent, la República Catalana.

Sempre es pot millorar tot amb independència. Els poderosos solen tenir interessos diferents als que objectivament haurien de tenir pel benefici comú. En tots els camps.

- Voldríem una república parlamentària, en forma d'estat independent.
- Amb un sistema electoral de llistes obertes, eliminant els sous vitalicis dels polítics.
- Amb una organització del territori per vegueries enlloc de les comarques que hem heretat del règim anterior.
- El nombre de polítics i assessors s'ha de reduir el 50%. El Senat hauria de desaparèixer.
- Tenim un mirall molt proper en els països nòrdics.
- La independència de Catalunya urgent per poder decidir com volem les coses: necessitem més despesa en cultura, ensenyament.
- Marxar d'aquest estat que ens ha portat l'exèrcit en comptes de tests per poder controlar la pandèmia.

c) Sistema educatiu

La crisi socioeconòmica posterior mostrarà amb més cruesa la necessitat de canviar radicalment el sistema educatiu:

- recuperant les humanitats com l'eix per aprendre a raonar de manera crítica i constructiva.
- dissenyant la línia curricular per aconseguir el ple desenvolupament de les facultats de cada persona, incorporant l'aprenentatge mitjançant projectes multi-disciplinar.
- dissenyar un sistema educatiu que permeti formar persones creatives, capaces de donar respostes a les necessitats de creixement personal, en una societat abocada a l'estancament del creixement econòmic i a la vegada altament tecnificada.
- el sistema educatiu és la pedra filosofal si el que volem és tenir persones lliures i compromeses amb la societat. És trist que en comptes d'això, l'educació estigui al servei del que necessita l'economia. Cal recuperar les humanitats.

Tots tenim dret a l'educació i la volem pública, gratuïta, laica, integradora, no sexista i catalana. La privada no ha de tenir subvencions. La concertada s'ha de subvencionar l'alumne segons el seu nivell econòmic i escalonat en distàncies curtes.

Que eduqui en els valors de solidaritat, treball i respecte a la persona humana. S'ha d'educar perquè les persones sapiguem resoldre lliure i competentment les diferents dificultats que ens trobarem. Educar a ser una persona respectuosa, íntegra, amb coneixements dels seus drets i al mateix temps crítica.

A part d'ensenyar matèries curriculars, hem de posar en valor la cultura, les relacions de les persones, els valors i hem de fer que tot això que no son ni ciències ni matemàtiques, formin part realment del nostre sistema educatiu

Hem de tenir en compte tot aquell alumnat que no sigui capaç de seguir el curs, d'oferir-li el mínim aprenentatge per poder afrontar amb èxit qualsevol gestió administrativa i donar-li opció als rams professionals a partir dels 14 anys.

Ara i mentre estem confinats, obrir programes de tv per oferir classes centralitzades, mantenint el professor/ra habitual per tutories personalitzades. Garantir que tot l'alumnat tingui accés les mateixes oportunitats, internet,...

Repensar l'"Educació/Ensenyament": quin és el rol de l'escola, l'institut? La crisi ha posat de manifest que els centres no estaven el dia ni en el seu ROL (veure video <https://youtu.be/EXzbpK4SEwM>), ni en TIC, ni en COORDINACIÓ interna, ni en ORGANITZACIÓ ni LIDERATGE; moltes vegades he sentit "evitem fer això

per les desigualtats"....però si ja hi són!!!! perquè hem d'evitar fer coses....mirem de distribuir recursos (que les AMPES sí que ho fem), però no deixem de fer coses per evitar les "desigualtats".

d) Sobre sistema de salut

Tot i els problemes, condicionaments i les limitacions que s'han trobat, per la greu i sobtada novetat de la covid-19, han reaccionat amb rapidesa, eficàcia i eficiència i, en un temps rècord han transformat totalment el nostre sistema sanitari, adaptant-lo a les noves necessitats. I ho han fet ells sols, és dir, de manera absolutament autònoma, sense cap mena d'intervenció estranya.

Han estat les professionals de la sanitat les qui, a la vista de la seva realitat, sense decrets, ordres, taules de negociació, directrius... han dut a terme els canvis que pensaven que calia fer per adaptar el sistema i respondre a les necessitats que tenien, uns canvis que, no només són conjunturals, sinó també estructurals i que en molts aspectes romandran i constituïran un nou sistema sanitari.

El que ha passat en l'àmbit de la sanitat ha fet evident quelcom que ja sabíem: qui millor coneix la realitat de cada sector, els problemes, les mancances i com es poden resoldre, és la pròpia gent del sector, és qui hi treballa, qui ho viu dia a dia, els seus professionals.

Per tant, quan hi ha greus problemes que no es poden resoldre amb les eines, les estructures, els sistemes existents, s'han de canviar i **qui** millor sap el **què** i el **com**, son els professionals de cada sector .

Si aquesta lliçó l'apliquem a tots els canvis i transformacions que de forma evident són necessaris en molts altres sectors, pot esdevenir una veritable revolució.

El Covid 19 ens ha mostrat les febleses del sistema sanitari actual, queda clar per tant que, s'han d'augmentar els recursos per poder dotar-nos d'un sistema de salut bàsic i d'atenció a la gent gran, d'un sistema d'emergències i de la millora de primària i l'assistència hospitalària.

Aquesta pandèmia ens ha ensenyat que el sector públic és millor i més segur: per tant se l'ha de potenciar tot incrementant les inversions en salut (investigacions, fàrmacs i patents..).

El funcionament i organització ha de ser dels mateixos professionals, creant una variada comissió d'administració amb gestió pública. L'organització ha de ser de renovació constant per millorar l'atenció al malalt, la gestió i productivitat. La gestió sempre serà pública, tan sols es podria acceptar un gerent vinculat als resultats.

Tots hem d'estar vinculats a la sanitat pública encara que pugui existir la medicina privada, però sempre a més a més. Defensar-ne la seva prioritat i universalitat, dotar-lo dels recursos necessaris.

Cal estar atents a l'augment de violència a les llars i cercar mecanismes per lluitar-hi. Promoure entre els homes la cultura de la no violència, mitjançant cercles d'homes i ajudes psicològiques a homes maltractadors.

Replantejar tot el model actual de residència de gent gran. Cal que les persones grans es facin els seus models d'habitatge cooperatiu. Residències públiques. Cal replantejar la sobre medicació i el sistema de salut de la gent gran.

Consciència que no es pot retallar el nostre sistema sanitari, cal invertir-hi molts més recursos per fer-lo capaç de poder suportar amb garanties una episodi com el que hem viscut.

Augmentar la salut pública de nivell primari i els serveis de formació, atenció i cura de les persones en els nivells físic, psicològic, social i ambiental impulsant polítiques públiques integrals que vagin en aquest sentit.

Ara hem vist ben clar que la Sanitat ha de ser un dels eixos vertebrals de la societat. Hauríem d'estipular una paga extra a tot el personal sanitari i altres que han ajudat a sortir de la crisi, ja està be d'aplaudiments, això s'ha de retribuir.

e) Sistemes de comunicació

Gràcies al coronavirus estem descobrint tot un seguit de maneres de comunicar-nos que abans no utilitzàvem, com són les videoconferències.

Les xarxes de telecomunicacions haurien de ser públiques, mentre que els mitjans de comunicació poden ser públics (oficials?), privats (lucratiu) i socials-independents (sense ànim de lucre, finançats per subscripcions).

Avui dia, aquest sistema de comunicació és molt ampli i complert amb les noves tecnologies, però s'han de denunciar totes les mentides intencionades de la gent i sobre tot de polítics i periodistes. Intentar evitar "fakes" o "informacions no contrastades" (hi ha cadenes de televisió o diaris que fan feredat!!!)

Augmentarà el control dels mitjans de comunicació per part dels estats i les elits econòmiques. Les xarxes son cada vegada més utilitzades com a sistema de desinformació mitjançant la saturació de notícies i de fakes. Per tant, en l'àmbit privat, s'haurà de reaccionar potenciant els mitjans d'informació independents suportats exclusivament pels subscriptors. En l'àmbit públic s'hauran d'establir mitjans de control ciutadà i professional que garanteixin la imparcialitat i l'objectivitat informativa.

f) Sistema ecològic

Esperem que després de superar aquesta pandèmia no ens oblidem d'on ens pot portar la degradació del planeta, ara n'hem vist una mostra.

Hem estat espectadors de la ràpida recuperació de molts índexs, de vida, de reducció de contaminació,... que ha suposat la parada de màquines. No podem mantenir el món parat, però sí que caldria prendre mesures urgents per canviar el rumb de moltes indústries.

Per renovar el medi ambient i renovar la consciència del nostre impacte, hauríem d'estar 15 dies per any fent vacances, tots alhora, en un lloc elegit però sense moure'ns, per contaminar menys, tan sols els serveis imprescindibles (com durant el confinament).

No sabem si aquesta mutació del Covid19 és culpa de que ens estem carregant el planeta, amb contaminació i amb tots els desastres ecològics que estem fent o amb la tecnologia 5G. Estaria molt bé que ens en donem compte i anem cap un mon eco-lògicament mes sostenible.

Som conscients que la comoditat és usar i llençar. Hem de trobar altres valors i pràctiques engrescadores que facin millorar l'ecologia: reciclar, reutilitzar, reduir residus i repensar dues vegades abans de comprar una cosa si és que realment la necessitem, afavorir el consum de proximitat -és absurd comprar productes fets a l'altra punta de mon, quant el cost que té pel planeta només de transport i contaminació és molt elevat. Aquí hi ha d'haver un gran canvi, retorn al granel, paper, vidre, abandonant els plàstics.

Inversions en reciclatge i educació a la gent no tant explicada o documentada, sinó amb més participació a l'opinió i transparent en el cost de l'estalvi i què se'n fa d'aquests diners.

No hi ha cap dubte que s'ha de reforestar més i amb plantes o arbres que atreguin la pluja, eliminin el màxim de CO2 i que s'adaptin al lloc, tan d'ambient com de profunditat de les arrels.

Estem en el país del sol, vent, marees..., s'ha de generar energia des de cada punt proper al consum: cases, polígons industrials, turons a prop de les vies del tren i carreteres, pobles. Facilitant la inversió particular i connexió a la xarxa. Les noves tecnologies també han d'arribar als llocs poc habitats.

“No sé si soc ecologista, però sí que puc dir que m'entristeix passejar pels rodals o boscos d'on visc i per les muntanyes més llunyanes i comprovar la degradació continuada i sense aturador que pateixen. Crec que hi hem de posar aturador perquè el medi ambient és salut i vida.”

Un dels eixos més importants seria promoure POLÍTIQUES públiques i INICIATIVES privades per una transició energètica i anar cap a les energies RENOVABLES. <https://fundacionrenovables.org/> Descarbonitzant l'economia i promovent iniciatives vinculades a finances ètiques i micro-crèdits es pot donar un impuls important al canvi de rumb que desitgem i sobretot, no oblidar de fomentar-ho a diferents nivells i tenint en compte paràmetres urbans, semi-urbans i rurals; i també Nord-Sud.

Desfer-nos de pràctiques sobrants (consumisme), cuidar-nos i cuidar més el planeta.

Fer el màxim d'esforços públic-privats per impulsar polítiques de transició energètica passant de fòssils a renovables, impulsar un consum i agricultura ecològica i de proximitat, impulsar projectes públics de reconexió amb la Natura.

g. Sobre la civilització hegemònica

Més que de civilització hegemònica hem de parlar de capitalisme global hegemònic. És el que ens ha portat al col·lapse actual. Hem d'aprofitar el col·lapse per substituir el capitalisme global per un nou sistema basat en la cooperació, la limitació del creixement, la utilització de la tecnologia per millorar el benestar i en una distribució ètica de la riquesa. Revisió de la prioritització de les necessitats i del consum essencial.

No oblidem, però, que els recursos pel seu manteniment es basen en l'economia neocolonialista filla del colonialisme que té les primeres arrels en el “descobriment” d'Amèrica.

Ens cal més consciència sobre la naturalesa i el seu poder. Reduir la supèrbia humana i tornar al respecte quasi místic de la mare terra (com els indígenes). Sense respectar el pensament de l'altre no s'arriba enlloc. De fet, voler imposar és l'origen del nyap que estem vivint.

Hi ha una teoria que diu que a la prehistòria, quan hi havia més d'una espècie humana si hi havia una catàstrofe s'eliminava l'espècie afectada per la catàstrofe, ara només ni ha una: l'Homo Sapiens. Si no busquem solucions podríem anar cap a l'anihilació de l'espècie. El sistema capitalista ens porta a la desaparició de l'espècie humana

Cal una reflexió profunda individual i col·lectiva sobre el tractament que li estaven donant a la terra, sobre els hàbits de compra, sobre el ritme de vida... Aquesta situació d'aturada ens ha de portar a treballar amb compromís per donar un bon tomb i començar a funcionar individualment i col·lectivament d'una altra manera.

Actualment tenim una societat malalta perquè donem valor tan sols a lo material, no interessa cap altra cosa. Així tenim que tot està infectat: l'educació, l'economia, la política, la comunicació.

Aprofundir les sinergies a tots nivells, apropiari-nos de les decisions polítiques, econòmiques i socioecològiques, dels nostres barris, països i planeta

Cal el respecte sobre cultures i economies, la col·laboració entre països, desenvolupament social i econòmic de cara al benestar social global. Però com això més aviat és un impossible, és com la vida individual, ens fem més amb qui tenim coses en comú o d'identitat i amb els altres, menys. Des de fa uns anys estem convivint entre diferents cultures, amb unes és molt fàcil, perquè

entenen que s'han de adaptar al nou país i estil de vida.

En una part de les diferents cultures les hi ha gent que considera que només són bones les seves lleis, religió i d'altres costums; les volen imposar a tots els països on arriben o s'instal·len.

Defensar la nostra cultura catalana a tots nivells i situacions. Afavorir la multiculturalitat. Som un país acollidor. Treballar conjuntament amb els impulsors d'actes culturals diferents dels nostres. (Per exemple, els castellers són integradors. SER-HI i no solament ESTAR_HI).

h. Sobre la cultura i la producció cultural

Durant els últims 40 anys s'ha imposat una falsa cultura basada en l'individualisme, el consumisme i el "tot s'hi val" per aconseguir l'èxit econòmic que permetrà assolir uns nivells màxims de felicitat. S'ha comprovat que aquesta falsa cultura porta a l'empobriment intel·lectual i al fracàs personal. En aquest moments crítics hem de tornar al concepte de cultura que ho compren tot: història, costums, llengua, integració de les cultures dels nouvinguts. Ens hem de valer de dues eines: la defensa dels drets i les llibertats i el coneixement.

La cultura ha de ser reconeguda com a bé de primera necessitat, amb dotació de recursos adients. S'ha de difondre la cultura a tot arreu. Des de les escoles fins als mitjans de comunicació. Proposem que a tots els noticiaris hi hagi un bloc de cultura, tal com hi ha un bloc d'esports.

Hem de canviar també de paradigma de la producció cultural, basada avui en la indústria cultural i l'explotació i el descrèdit del creatiu, de l'artesà, de l'artista. No s'ha de parlar de la despesa per la cultura. S'ha de parlar de la inversió per la cultura. La cultura com a font de riquesa. S'han de crear els mecanismes de suport als creatius als creadors, a nivell local, nacional i internacional.

La producció ha de ser favorable als petits productors de cultura com artesans, músics, que produeixen a banda de les grans empreses. La producció ha d'ajudar els grups de cultura popular i les entitats que la promoguin.

Com en tot, el drama és voler imposar el que interessa a les elits poderoses. Hem d'anar cap a una cultura com un tot integrador. Injecció de recursos perquè cultura i educació per a mi és el mateix.

i. Sobre el pensament, el coneixement, la ciència

Fer nostra la formació humanística. Impregnar la societat de filosofia, sociologia i de la resta de disciplines humanístiques així com de la declaració de Drets Humans.

Subvencionar la investigació en els camps de la tècnica (impulsar les energies renovables, agricultura ecològica, alimentació sana...). Millorar la sanitat.

El Romanticisme i l'individualisme, les avantguardes, van passar per sobre de les idees de la il·lustració i el racionalisme i van portar als desastres de les dues grans guerres al segle passat. Després de la devastació, es va imposar un equilibri precari entre el totalitarisme de les democràcies capitalistes i el totalitarisme de les democràcies populars comunistes. L'equilibri es trenca amb l'ensorrament de la URSS moment en que el totalitarisme del neoliberalisme i la globalització s'imposen i la ideologia capitalista substitueix les ideologies alternatives, aprofitant la deriva del pensament progressista.

El coneixement es fracciona, s'especialitza, i així es produeixen generacions de tècnics en àmbits molt determinats amb nul·la formació humanística. Les elits es preocupen que els seus plançons no tinguin aquesta formació humanista com es pot comprovar en els currículums i plans d'estudi de les escoles d'elit i en les Business Schools.

La ciència ha fet grans avenços, però molts polítics influents s'esforcen en desprestigiar-la i floreix el Creacionisme.

La crisi socioeconòmica actual ens permet posar de relleu les conseqüències d'aquesta evolució i tornar als valors que comporta el pensament crític, el valor de l'esforç individual i col·lectiu, l'empatia, el respecte del que és diferent, l'ètica, l'equitat. No mencionem la justícia perquè el que es just per a uns és injust per a uns altres. Aquí ha de jugar un paper fonamental el sistema educatiu, els mitjans de comunicació i el conjunt de la societat.

S'ha de posar el coneixement i la ciència al seu lloc amb pressupostos adequats, amb partides més importants de les que actualment es dediquen als exèrcits.

j. Valors ètics: ètica i religió

Prendre consciència de valorar més les petites coses, reduint les expectatives i ambicions materials per centrar-nos més en els valors de la solidaritat, en el respecte al món que vivim, en definitiva potenciar l'amor cap un mateix i cap als altres.

Canviar valors hegemònics, justícia social. Valorar l'ètica, la dignitat personal, els valors.

Si entenem que hem de fer les coses diferents a partir d'ara, podrem canviar l'estil de vida, maneres de comprar, de despeses innecessàries, canvi d'energies, etc.

S'han de posar les religions al seu lloc, són una necessitat per una part important de la humanitat, però en cap cas han de determinar la política ni els límits d'on ha d'arribar la ciència o el coneixement.

La religió és cultura o està més a prop, a la pràctica, de la política? Cal evitar la utilització de la religió com a eina política (Vaticà, Estats Units, Brasil, Rússia, Israel, Estats islàmics..).

Cap religió ha d'estar subvencionada per l'estat, totes han de ser autosuficients i fer-se càrrec de cobrir les seves despeses, els seus impostos i obligacions en el sistema públic general.

La religió que ens han inculcat, determina molta de la nostra forma d'actuar. Es proposa que s'estudii a les escoles Història de les religions. La filosofia, grega i romana com a base, ensenyar valors ètics i cal promoure-la. L'humanisme i els drets humans com a base de l'ètica.

L'ensenyament i la tasca social han de ser laics.

Si cada individu pren consciència de qui és, com encaixa en el puzzle del Tot, intenta transformar la seva actitud, col·laborar des de l'escolta i empatia (posar-se al lloc de l'altre), i practica el que predica ... des de la noviolència cap a si mateix, la noviolència cap a l'altre, la noviolència en la seva acció social hi haurà un canvi gran.

I aquest canvi es notarà en el 'Bé Comú' i serà transmès en l'educació de les noves generacions. Si aquesta crisi ha servit per analitzar la NOSTRA PRÒPIA actitud, ens ha fet aprofundir una mica en el sentit de la Vida en aquest Planeta, llavors pot haver esperança. I ha de ser transmesa, pel sistema educatiu i amb l'exemple. Necessitem un canvi d'ACTITUD col·lectiva. Hem de prendre consciència no ja del que ens sembla correcte, sinó de "Com" ho demanem. I aquest canvi personal, d'aprofundir en la realitat i escoltar altres opcions proposades, en porta a un canvi radical de 'la nostra cultura'.

Més atenció a la naturalesa. Més atenció al que realment val per a cadascú. Demà podríem no ser-hi. Aprofitar el que tenim. Veure que amb menys en tenim prou per viure bé.

k. D'altres millores

Sobre renda garantida. En un estat de dret és intolerable que visqui gent sense casa, ni feina, ni cap ingrés o ingressos massa reduïts per poder viure dignament. És molt important una renda garantida però sempre a canvi d'un treball social, doncs hi ha molta gent desatesa i feina per fer. A ningú se li ha de pagar per estar a casa. Aquest ajut hauria de ser gestionat pels ajuntaments, demanant professió, nombre de familiars a càrrec, adreça... serviria per actualitzar el padró i duraria mentre no troben altre feina.

Les pensions han d'estar protegides i contemplades dintre dels pressupostos de l'estat. Per les properes generacions s'hauran de comptabilitzar tots els anys cotitzats, però no de base tarifada, sinó del nombre de tarifa actualitzat al dia de la seva jubilació i trobar la mitjana.

La baixa d'un treballador en una petita o mitjana empresa és un gran perjudici, perquè l'empresa perd un treballador però ha de continuar cotitzant per ell. Quan un treballador va al metge i li donen la baixa, la seguretat social ha d'assumir la seva cotització i l'empresa ha de fer una contractació per substitució. També es pot regular segons la malaltia, si és de curta o llarga durada.

Els empresaris han de tenir les facilitats per contractar segons les seves necessitats de treball, però per eliminar la precarietat i acomiadaments innecessaris tots els contractes han de tenir els mateixos drets des de el primer dia, en salari i indemnització que el fix. Totes les professions i feines han d'estar igualment reconegudes i tenir els mateixos drets i obligacions per les dues parts.